

ทักษะการบริหารของผู้บริหารที่ส่งผลต่อวัฒนธรรมองค์กรของโรงเรียนมัธยมศึกษา
ในจังหวัดนครปฐม

MANAGERIAL SKILLS OF ADMINISTRATORS AFFECTING ORGANIZATIONAL
CULTURE OF SECONDARY SCHOOLS IN NAKORNPATTHOM PROVINCE

วิวัฒน์ บุญยง¹

สำเริง อ่อนสัมพันธ์²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) ทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม 2) วัฒนธรรมองค์กรของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม และ 3) ทักษะการบริหารของผู้บริหารที่ส่งผลต่อวัฒนธรรมองค์กรของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม โดยใช้โรงเรียนเป็นหน่วยวิเคราะห์ กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 26 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูล โรงเรียนละ 10 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน 1 คน รองผู้อำนวยการโรงเรียน 1 คน และ หัวหน้างานหรือหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 คน รวม 260 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาตามแนวคิดของกริฟฟิน (Griffin) และวัฒนธรรมองค์กรตามแนวคิดของโรบินส์และคูลเตอร์ (Robbins and Coulter) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือค่าความถี่ ค่าร้อยละ มัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่ามัธยิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ทักษะการบริหารเวลา, ทักษะการวินิจฉัย, ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล, ทักษะด้านความคิดรวบยอด, ทักษะการติดต่อสื่อสาร, ทักษะด้านเทคนิค และ ทักษะการตัดสินใจ

2. วัฒนธรรมองค์กรของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่ามัธยิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ วัฒนธรรมนวัตกรรม, วัฒนธรรมองค์กรที่ตอบสนองต่อนักเรียน และวัฒนธรรมองค์กรด้านจิตวิญญาณ

3. ทักษะการบริหารของผู้บริหารด้านการตัดสินใจ ด้านการวินิจฉัย ด้านการติดต่อสื่อสาร และด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลส่งผลต่อวัฒนธรรมองค์กรของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม

คำสำคัญ: ทักษะทางการบริหาร/วัฒนธรรมองค์กร

Abstract

The purposes of this research were to find 1) the managerial skills of administrators in secondary schools in Nakornpathom province, 2) the organizational culture of secondary schools in Nakornpathom province, and 3) the managerial skills of administrators affecting organizational culture of secondary school in Nakornpathom province. The sample were 26 secondary schools in Nakornpathom province. The respondents consisted of the school director, the vice director, and 8 heads of learning department with the total of 260. The research instrument was a questionnaire about the managerial skills of administrators based on Griffin concept and organizational culture based on Robbins and Coulter concept. The statistics were frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation and Stepwise multiple regression analysis.

The results were as follow :

1. The managerial skills of administrators in secondary schools in Nakornpathom province, as a whole and as an individual aspect, was at a high level; ranking by arithmetic mean from high to low were time management skill, diagnostic skill, interpersonal skill, conceptual skill, communication skill, technical skill, and decision-making skill.

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

² อาจารย์ที่ปรึกษา ดร. ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

2. The organizational culture of secondary schools in Nakornpathom province as a whole and as an individual aspect, was at the high level; ranking by arithmetic mean from high to low were innovation culture, customer-responsive culture, and spiritual culture.

3. The decision-making skill, diagnostic skill, communication skill, and interpersonal skill affected the organizational culture of secondary schools in Nakornpathom province.

keyword: managerial skills / organizational culture

บทนำ

การบริหารจัดการสถานศึกษาซึ่งมีผู้บริหารสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จนั้น ปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่ง คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งการบริหารจัดการให้ประสบผลสำเร็จทั้งประสิทธิภาพและประสิทธิผลนั้น ผู้บริหารจำเป็นต้องมีทักษะทางการบริหารหลายด้านเพื่อบริหารองค์การให้บรรลุตามเป้าหมายและก้าวสู่การเป็นสถานศึกษาที่ดีได้ ความสามารถในการบริหารจัดการของผู้บริหารมีความสำคัญมากกับการบริหารจัดการข้อมูลทุกอย่างของโรงเรียนเพื่อเตรียมพร้อมในการเข้าใช้งาน กระบวนการต่างๆในการบริหารสถานศึกษาเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา ด้วยเหตุนี้การบริหารงาน ผู้บริหารสถานศึกษาต้องอาศัยความชำนาญและความสามารถเพราะการปฏิบัติงานใดๆ หากคาดหวังจะให้ผลการปฏิบัติงานเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลแล้ว ผู้บริหารจะต้องมีความชำนาญ มีทักษะในการบริหารงานซึ่งเลทวูดและมอนต์โกเมอรี (Leithwood and Montgomery, 1986: 25) ได้ศึกษาพบว่า ทักษะในการบริหารงานส่งผลทำให้สถานศึกษามีประสิทธิผล ซึ่ง กริฟฟิน (Griffin, 2013: 13-15) ได้กล่าวว่าทักษะการบริหารที่สำคัญมี 7 ทักษะ คือ 1) ทักษะด้านเทคนิค (technical skills) 2) ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (interpersonal skills) 3) ทักษะด้านความคิดรวบยอด (conceptual skills) 4) ทักษะการวินิจฉัย (diagnostic skills) 5) ทักษะการติดต่อสื่อสาร (communication skills) 6) ทักษะการตัดสินใจ (decision-making skills) และ 7) ทักษะการบริหารเวลา (time – management skills) การสื่อสารเป้าหมายให้ทีมงานเข้าใจเป็นทักษะหนึ่งที่หัวหน้าควรให้ความสำคัญ เพราะเป้าหมายที่เรากำหนดขึ้นนั้น อาจเป็นเรื่องยากของทีมงาน หรือ เป็นข้อกังวลของทีมงานก็ได้ ดังนั้นผู้บริหารต้องใช้เทคนิคและพลังในการสื่อสารให้ดี เพื่อให้ทีมงานยอมรับในเป้าหมายและมองเห็นประโยชน์กับเป้าหมายที่กำลังจะไป โดยการจูงใจให้ทีมงานรู้สึกว่าเป็นของทีมงานด้วยเช่นกัน ไม่ใช่เป็นของหัวหน้าเพียงคนเดียว ผู้บริหารต้องแสดงให้เห็นถึงความกล้าในการตัดสินใจเพราะจริงๆ ทีมงานอาจจะมีความกลัวหัวหน้างานควรทำให้ทีมงาน

ฝึกในการตัดสินใจ โดยเลิกจินตนาการความกลัว แล้วลงมือปฏิบัติทันที หัวหน้างานควรเผชิญหน้ากับเหตุการณ์ต่าง แล้วใช้ข้อมูลในการตัดสินใจ เพราะถ้าผู้บริหารไม่กล้าตัดสินใจงานต่างๆ ก็จะค้าง แล้วไม่สามารถบรรลุเป้าหมายได้ ทักษะการเป็นผู้บริหารจะทำให้กลายเป็นผู้บริหารคุณภาพ ที่ได้รับมอบหมายจากบุคคลรอบทิศทาง ผู้บริหารก็ควรใช้ทักษะเหล่านี้ในการปฏิบัติงานให้ครบถ้วน แล้วมุ่งมั่นสู่เป้าหมายที่ตั้งใจไว้

ผู้บริหารองค์การเป็นบุคคลที่ในอดีตถูกมองว่ามีบทบาทต่อความสำเร็จหรือล้มเหลวขององค์การ (Omnipotent View) แต่ปัจจุบันมีทัศนะใหม่ว่าผู้บริหารเป็นเพียงสัญลักษณ์ขององค์การ (Symbolic View) ทั้งนี้ เพราะการบริหารองค์การในปัจจุบัน ปัจจัยสิ่งแวดล้อมภายนอก (ซึ่งไม่สามารถควบคุมได้) ที่กระทบต่อองค์การมีความสำคัญต่อความสำเร็จหรือล้มเหลวขององค์การมากกว่าบทบาทของผู้บริหาร อย่างไรก็ตามในความเป็นจริง ผู้บริหารในปัจจุบันแม้จะไม่สามารถควบคุมความสำเร็จขององค์การได้ แต่ก็อาจใช้ความสามารถสร้างความสำเร็จให้แก่องค์การได้ระดับหนึ่ง สิ่งแวดล้อมภายในองค์การที่สำคัญอย่างหนึ่งคือวัฒนธรรมองค์การ การใช้ดุลยพินิจของผู้บริหาร (Managerial Discretion) จึงต้องคำนึงถึงทั้งวัฒนธรรมองค์การ (Organizational Culture) และ สิ่งแวดล้อมองค์การ (Organization's Environment) (วิรัช สงวนวงษ์วาน, 2550: 27) โรบบินส์และคูลเตอร์ (Robbins and Coulter, 2012: 86-88) ได้กล่าวถึงประเด็นในวัฒนธรรมองค์กรไว้ 3 ลักษณะ คือ 1) การสร้างวัฒนธรรมนวัตกรรม (creating an innovative culture) 2) การสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ตอบสนองต่อลูกค้า (creating a customer-responsive culture) 3) วัฒนธรรมองค์กรด้านจิตวิญญาณ (nurturing workplace spirituality) ด้านวัฒนธรรมองค์กรของสถานศึกษาส่วนใหญ่ในปัจจุบันยังมีปัญหาและอุปสรรคอีกหลายประการ ปัญหาที่สำคัญที่สุดเรื่องวัฒนธรรมองค์กรที่ยังเป็นแนวตั้งมากกว่าแนวราบ ยึดถือระเบียบปฏิบัติที่สืบทอดกันมายาวนาน ปฏิบัติงานตามที่ยึดกับบัญชาสั่งเท่านั้น บุคลากร

ในสถานศึกษาส่วนใหญ่จัดระเบียบการทำงานประจำแต่ละวันไม่ได้ ขาดความกระตือรือร้นในเรื่องของการปฏิบัติการทำงาน ขาดความคิดสร้างสรรค์ในการนำรูปแบบใหม่ๆ มาประยุกต์ใช้ ทั้งในเรื่องของการจัดการเรียนการสอนและการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย มักจะหาความแหว่งในเรื่องที่มีบุคคลพูดถึงเรื่องใหม่ๆ ว่าจะเป็นการเพิ่มงานประจำให้มากขึ้นอีกจึงปฏิเสธหรือไม่ก็ทำอย่างไม่เต็มใจและต่อต้านผู้ที่มาปรับเปลี่ยนภายในองค์กร (คุรุสภา, 2551: 44)

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา เพื่อทราบทักษะทางการบริหารของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม, เพื่อทราบวัฒนธรรมองค์กรของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม, และ เพื่อทราบข้อเท็จจริงว่าทักษะทางการบริหารของผู้บริหารที่ส่งผลต่อวัฒนธรรมองค์กรของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม หรือไม่ อย่างไร และเพื่อนำผลที่ได้เป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงทักษะทางการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา รวมทั้งสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เข้มแข็งให้มากขึ้น

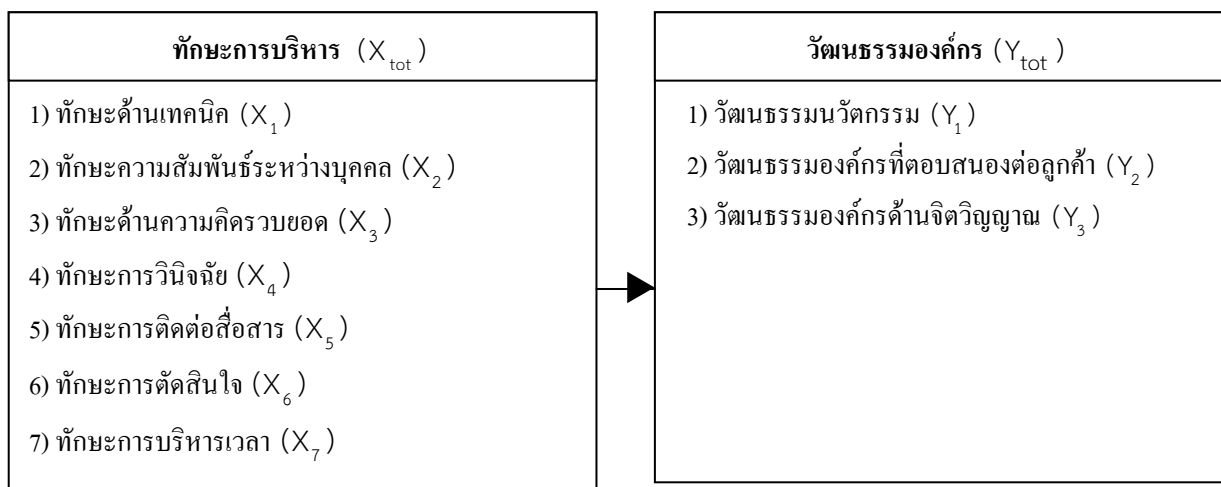
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อให้สอดคล้องกับปัญหาและความสำคัญของปัญหา ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัยไว้สามประการ ดังนี้ 1) เพื่อทราบทักษะการบริหารของผู้บริหาร โรงเรียน

มัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม 2) เพื่อทราบวัฒนธรรมองค์กรของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม 3) เพื่อทราบทักษะการบริหารของผู้บริหารที่ส่งผลต่อวัฒนธรรมองค์กรของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม

ขอบเขตของการวิจัย

ในการทำวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยเกี่ยวกับทักษะการบริหารของผู้บริหารใช้แนวคิดของกริฟฟิน (Griffin, 2013: 13-15) กล่าวไว้เกี่ยวกับทักษะการบริหารของผู้บริหารว่าเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้องค์กรประสบความสำเร็จ ซึ่งประกอบด้วยทักษะ 7 ประการ คือ 1) ทักษะด้านเทคนิค (technical skills), 2) ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (interpersonal skills), 3) ทักษะด้านความคิดรวบยอด (conceptual skills), 4) ทักษะการวินิจฉัย (diagnostic skills), 5) ทักษะการติดต่อสื่อสาร (communication skills), 6) ทักษะการตัดสินใจ (decision-making skills), 7) ทักษะการบริหารเวลา (time – management skills) และวัฒนธรรมองค์กร ใช้แนวคิดของโรบินส์และคูลเตอร์ (Robbins and Coulter, 2012: 86-88) ได้กล่าวถึงประเด็นในวัฒนธรรมองค์กรไว้ 3 ลักษณะ คือ 1) วัฒนธรรมนวัตกรรม (creating an innovative culture) 2) วัฒนธรรมองค์กรที่ตอบสนองต่อลูกค้า (creating a customer-responsive culture) 3) วัฒนธรรมองค์กรด้านจิตวิญญาณ (Spirituality and Organizational Culture)

ที่มา : Ricky W. Griffin, Management Principles and Practices, 11th ed. (Canada: Nelson Education, 2013), 13-15.
 : Stephen P. Robbins and Mary Coulter, Management, 11th ed. (Harlow Essex England: Pearson, 2012), 86-88.

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

เพื่อเป็นแนวทางให้การดำเนินการวิจัยเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยจึงกำหนดรายละเอียดขั้นตอนการดำเนินการวิจัยไว้ 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การจัดเตรียมโครงการวิจัย เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีระบบพร้อมทั้งศึกษาสภาพปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ที่เกี่ยวกับแนวคิด หลักการ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับแบบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาบุคลากร จากตำรา เอกสารวิชาการ รายงานข้อมูลสถิติ ข้อมูลสารสนเทศ บทความ และงานวิจัยต่างๆ ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ แล้วนำข้อมูลดังกล่าวปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อขอคำแนะนำในการทำโครงร่างงานวิจัย แล้วนำเสนอภาคิวิชาเพื่อขออนุมัติโครงร่างงานวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินงานตามโครงการการวิจัย เป็นขั้นตอนในการจัดสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญ ปรับปรุงเครื่องมือให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น นำเครื่องมือไปทดลองใช้และหาความเชื่อมั่นเพื่อปรับปรุงคุณภาพเครื่องมือเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง รวบรวมเครื่องมือมาตรวจสอบความสมบูรณ์วิเคราะห์ข้อมูล แปลผลและเขียนเป็นรายงานผลการวิจัย

ขั้นตอนที่ 3 การรายงานผลการวิจัย เป็นขั้นตอนการจัดทำร่างรายงานผลการวิจัยเสนอต่อคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องตามที่คณะกรรมการตรวจสอบและอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์เสนอแนะ แล้วจัดทำเป็นรายงานผลการวิจัยฉบับสมบูรณ์เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อขออนุมัติเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้ ประชากร ได้แก่ โรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดนครปฐม จำนวน 29 โรงเรียน กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางประมาณตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) ได้จำนวนขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 28 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 10 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน 1 คน รองผู้อำนวยการโรงเรียน 1 คน และ หัวหน้างานหรือหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 280 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนี้ เป็นแบบสอบถาม (questionnaire) จำนวน 1 ฉบับ โดยแบ่งเป็น 3 ตอน ลักษณะเครื่องมือ วิธีสร้าง และการให้คะแนนในแต่ละตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (checklist) เกี่ยวกับ 1) เพศ 2) อายุ 3) ระดับการศึกษา 4) ตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบัน 5) ประสบการณ์ทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน มีลักษณะเป็นตัวเลือกที่กำหนดคำตอบไว้ให้ (forced choice)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะการบริหารของผู้บริหารตามแนวคิดของกริฟฟิน (Griffin)

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับวัฒนธรรมองค์กรของโรงเรียน โดยสร้างตามแนวคิดของโรบินส์และโคลเตอร์ (Robbins and Coulter) แบบสอบถามตอนที่ 2 และตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของไลเคิร์ต (Likert's rating scale)

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง และนำผลจากการศึกษามาสร้างเป็นเครื่องมือ โดยการปรึกษาและรับคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ขั้นตอนที่ 2 เสนอแบบสอบถามที่สร้างขึ้นต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความเหมาะสม แล้วนำมาปรับปรุง และนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ตรวจสอบความถูกต้อง ความเที่ยงตรงในด้านเนื้อหา (content validity) และ ภาษาที่ใช้ในแบบสอบถาม โดยใช้เทคนิค IOC (Index of Item Objective Congruence) มีค่าระหว่าง .60 – 1.00

ขั้นตอนที่ 3 นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขแล้วนำไปทดลองใช้ (try – out) กับ โรงเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง 3 โรงเรียน รวมจำนวนแบบสอบถามทั้งหมด 30 ฉบับ

ขั้นตอนที่ 4 นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา คำนวณหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach, 1970) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (α - coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .985

ขั้นตอนที่ 5 จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้บรรลุวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ขอความอนุเคราะห์ไปยังผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ส่วนหน้าจังหวัดนครปฐม เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลไปยังโรงเรียนสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
2. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามจัดส่งแบบสอบถามโดยการสอดซองปิดแสตมป์ทางไปรษณีย์ถึงโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
3. เก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนจากกลุ่มตัวอย่าง โดยให้กลุ่มตัวอย่างส่งแบบสอบถามกลับมายังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ส่วนหน้าจังหวัดนครปฐม แล้วผู้วิจัยไปรับด้วยตนเอง

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

เพื่อให้การวิเคราะห์ข้อมูลตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ศึกษา และข้อคำถามที่ต้องการทราบในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. การวิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามใช้ค่าความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage)
2. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับทักษะทางการบริหารของผู้บริหาร กับวัฒนธรรมองค์กรของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม วิเคราะห์โดยการหาค่ามัชฌิมเลขคณิต (Arithmetic mean $\bar{X}$:) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และนำไปเทียบกับเกณฑ์การวิเคราะห์ตามแนวคิดของเบสต์ (Best, 1970 : 190)
3. การวิเคราะห์ ทักษะการบริหารของผู้บริหารที่ส่งผลต่อวัฒนธรรมองค์กรของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม ใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

(Stepwise multiple regression analysis) โดยผู้วิจัยใช้จำนวนผู้ให้ข้อมูล ในการคำนวณ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็น เพศหญิง จำนวน 147 คน คิดเป็นร้อยละ 56.54 รองลงมาคือ เป็นเพศชาย จำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 43.46 อายุ 51 ปี ขึ้นไป มากที่สุด จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 38.46 รองลงมามีจำนวนเท่ากันคือ อายุระหว่าง 41-50 ปี และ อายุ 31-40 ปี จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 28.08 และอายุต่ำกว่า 30 ปี น้อยที่สุด จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 5.38 ระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี มากที่สุด จำนวน 152 คน คิดเป็นร้อยละ 58.46 รองลงมาคือ สูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 41.54 ตำแหน่งหัวหน้างานหรือหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้มากที่สุด จำนวน 208 คน คิดเป็นร้อยละ 80.00 รองลงมามีจำนวนเท่ากันคือ ตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนและตำแหน่งรองผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00 ประสบการณ์ในการทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน 6 - 10 ปีมากที่สุดจำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 25.39 รองลงมาคือ ประสบการณ์ในการทำงานในตำแหน่งปัจจุบันไม่เกิน 6 ปี จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 21.15 ประสบการณ์ในการทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน 16-20 ปี จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 ประสบการณ์ในการทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน 21 ปีขึ้นไป จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 17.31 และ ประสบการณ์ในการทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน 11 - 15 ปี น้อยที่สุด จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 16.15

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ทักษะการบริหารของผู้บริหาร ในการวิเคราะห์ระดับทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดนครปฐม ใช้ค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำผลที่ได้ไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ขอบเขตของค่ามัชฌิมเลขคณิตตามแนวคิดของเบสต์ (Best) มีรายละเอียดตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทักษะการบริหารของผู้บริหารโดยภาพรวม

(n = 26)

ที่	ทักษะการบริหารของผู้บริหาร	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	ทักษะด้านเทคนิค	4.31	0.22	มาก
2	ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล	4.34	0.21	มาก
3	ทักษะด้านความคิดรวบยอด	4.33	0.24	มาก
4	ทักษะการวินิจฉัย	4.35	0.23	มาก
5	ทักษะการติดต่อสื่อสาร	4.32	0.24	มาก
6	ทักษะการตัดสินใจ	4.26	0.18	มาก
7	ทักษะการบริหารเวลา	4.36	0.24	มาก
โดยภาพรวม ($\bar{X}_{tot}$)		4.32	0.20	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหาร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = 0.20) เมื่อพิจารณา เป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิต จากมากไปหาน้อย ดังนี้ ทักษะการบริหารเวลา ($\bar{X} = 4.36$, S.D. = 0.24) ทักษะการวินิจฉัย ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = 0.23) ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ($\bar{X} = 4.34$, S.D. = 0.21) ทักษะด้านความคิดรวบยอด ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.24) ทักษะการติดต่อสื่อสาร ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = 0.24) ทักษะด้านเทคนิค ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = 0.22) และทักษะการตัดสินใจ ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = 0.18) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณา ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) พบว่า อยู่ระหว่าง 0.18–0.24 มีการกระจายของข้อมูลน้อยแสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์วัฒนธรรมองค์กรของโรงเรียน ในการวิเคราะห์ระดับวัฒนธรรมองค์กรของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดนครปฐม ใช้ค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำผลที่ได้ไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ขอบเขตของค่ามัชฌิมเลขคณิต ตามแนวคิดของเบสท์ (Best) มีรายละเอียดตามตารางที่ 2 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 2 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับวัฒนธรรมองค์กรของโรงเรียนโดยภาพรวม

(n = 26)

ที่	วัฒนธรรมองค์กรของโรงเรียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	วัฒนธรรมนวัตกรรม	4.20	0.13	มาก
2	วัฒนธรรมองค์กรที่ตอบสนองต่อนักเรียน	4.20	0.15	มาก
3	วัฒนธรรมองค์กรด้านจิตวิญญาณ	4.14	0.16	มาก
รวม ($\bar{Y}_{tot}$)		4.18	0.13	มาก

จากตารางที่ 2 ระดับวัฒนธรรมองค์กรของโรงเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = 0.13) เมื่อพิจารณา เป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิต จากมากไปหาน้อย ดังนี้ วัฒนธรรมนวัตกรรม ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.13) วัฒนธรรมองค์กรที่ตอบสนองต่อนักเรียน ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.15) และวัฒนธรรมองค์กรด้านจิตวิญญาณ ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = 0.16) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณา ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) พบว่า

อยู่ระหว่าง 0.13–0.16 มีการกระจายของข้อมูลน้อยแสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ทักษะการบริหารของผู้บริหารที่ส่งผลต่อวัฒนธรรมองค์กรของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดนครปฐม ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) ดังรายละเอียด ดังรายละเอียดในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 วิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณของทักษะการบริหารของผู้บริหารที่ส่งผลต่อวัฒนธรรมองค์กรของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐมโดยภาพรวม

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
Regression	28.167	4	7.042	81.119	.000
Residual	22.136	255	.087		
Total	50.304	259			
สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple R)				.748	
ประสิทธิภาพในการทำนาย (R Square)				.560	
ประสิทธิภาพในการทำนายที่ปรับแล้ว (Adjusted R Square)				.553	
ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการทำนาย (Standard Error)				.29463	
ตัวแปรพยากรณ์	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
	B	Std. Error	Beta		
ค่าคงที่ (Constant)	1.360	.162		8.409	.000
ทักษะการตัดสินใจ (X_6)	.279	.055	.363	5.071	.000
ทักษะการวินิจัย (X_4)	.121	.051	.151	2.372	.018
ทักษะการติดต่อสื่อสาร (X_5)	.144	.060	.185	2.399	.017
ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (X_2)	.110	.052	.139	2.111	.036

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 3 พบว่า ตัวแปรที่ได้รับคัดเลือกเข้าสมการ คือ ทักษะการตัดสินใจ ทักษะการวินิจัย ทักษะการติดต่อสื่อสาร และทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลโดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple R) เท่ากับ .748 ค่าประสิทธิภาพในการทำนาย (R Square) เท่ากับ .560 หมายถึง ทักษะการบริหารของผู้บริหารทั้ง 4 ด้าน สามารถทำนายวัฒนธรรมองค์กรของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐมในภาพรวม (Y_{tot}) ได้ร้อยละ 56.0 ค่าประสิทธิภาพในการทำนายที่ปรับแล้ว (Adjusted R Square) เท่ากับ .553 หมายถึง ทักษะการบริหารของผู้บริหารทั้ง 4 ด้านสามารถทำนายวัฒนธรรมองค์กรของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัด

นครปฐมในภาพรวม (Y_{tot}) ได้ร้อยละ 55.3 ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการทำนาย (Standard Error) เท่ากับ .29463 ในลักษณะนี้แสดงว่า ทักษะการตัดสินใจ (X_6) ทักษะการวินิจัย (X_4) ทักษะการติดต่อสื่อสาร (X_5) และทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (X_2) ส่งผลต่อวัฒนธรรมองค์กรของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐมในภาพรวม (Y_{tot}) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสามารถเขียนเป็นรูปสมการวิเคราะห์การถดถอยได้ดังนี้

$$(Y_{tot}) = 1.360 + 0.279 (X_6) + 0.121 (X_4) + 0.144 (X_5) + 0.110 (X_2)$$

การอภิปรายผล

1. จากผลการวิจัยที่พบว่าทักษะการบริหารของผู้บริหารของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการบุคคลที่จะเข้ามาเป็นผู้บริหารได้นั้นต้องผ่านการคัดเลือกมาอย่างดี ไม่ว่าจะเป็นคุณสมบัติ คุณสมบัติ เพื่อให้ได้บุคคลที่มีความสามารถในการบริหารงานทั้ง 4 กลุ่ม คือ กลุ่มบริหารวิชาการ กลุ่มบริหารงานบุคคล กลุ่มบริหารงบประมาณ และกลุ่มบริหารทั่วไป เพื่อที่จะนำโรงเรียนไปสู่เป้าหมายของการจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

สำหรับทักษะการบริหารของผู้บริหารของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายรายละเอียด โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิต จากมากไปน้อย ดังนี้ ทักษะการบริหารเวลา ทักษะการวินิจฉัย ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ทักษะด้านความคิดรวบยอด ทักษะการติดต่อสื่อสาร ทักษะด้านเทคนิค และทักษะการตัดสินใจ

2. จากผลการวิจัยที่พบว่าวัฒนธรรมองค์กรของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน

สำหรับวัฒนธรรมองค์กรของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายรายละเอียด โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิต จากมากไปน้อย ดังนี้ วัฒนธรรมนวัตกรรม วัฒนธรรมองค์กรที่ตอบสนองต่อนักเรียน และวัฒนธรรมองค์กรด้านจิตวิญญาณ

3. ทักษะการบริหารของผู้บริหารที่ส่งผลต่อวัฒนธรรมองค์กรของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม พบว่า ทักษะการตัดสินใจ ทักษะการวินิจฉัย ทักษะการติดต่อสื่อสาร และทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ส่งผลต่อวัฒนธรรมองค์กรของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม ในภาพรวม ซึ่งมีรายละเอียดในแต่ละด้าน ดังนี้

3.1 ทักษะการบริหารของผู้บริหาร ด้านทักษะด้านความคิดรวบยอด ทักษะการตัดสินใจ ทักษะด้านเทคนิค และทักษะการวินิจฉัย ส่งผลต่อวัฒนธรรมนวัตกรรม

3.2 ทักษะการบริหารของผู้บริหาร ด้านทักษะการวินิจฉัย และทักษะการตัดสินใจ ส่งผลต่อวัฒนธรรมองค์กรที่ตอบสนองต่อลูกค้า

3.3 ทักษะการบริหารของผู้บริหาร ด้านทักษะการตัดสินใจ และทักษะการติดต่อสื่อสาร ส่งผลต่อวัฒนธรรมองค์กรด้านจิตวิญญาณ

แสดงให้เห็นว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารในแต่ละด้านจะส่งผลต่อวัฒนธรรมองค์กรของโรงเรียน ผู้บริหารจึงควรให้ความสำคัญกับการใช้ทักษะการบริหารแต่ละด้าน เพื่อให้วัฒนธรรมองค์กรทุกด้านของโรงเรียนประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย

ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยได้เสนอแนะการวิจัยไว้ดังนี้

1. ทักษะการบริหารของผู้บริหารที่ส่งผลต่อวัฒนธรรมองค์กรของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก โดยทักษะการบริหารเวลามีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุด แสดงให้เห็นว่าการบริหารเวลา มีความสำคัญและจำเป็นที่ผู้บริหารต้องบริหารจัดการและจัดสรรเวลาที่ได้รับมาให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด เพื่อให้ก้าวไปสู่เป้าหมายในชีวิตตามที่ต้องการได้ หากผู้บริหารใช้เวลาไปอย่างไร้ประโยชน์ ทำให้ภารกิจต่างๆ ไม่สำเร็จลุล่วงหรือไม่สามารถสร้างสรรค์ผลงานที่มีคุณค่าได้

2. วัฒนธรรมองค์กรของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยวัฒนธรรมนวัตกรรม และวัฒนธรรมองค์กรที่ตอบสนองต่อนักเรียน มีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุดและเท่ากัน แสดงว่า สถานศึกษาควรเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการประเมินทั้งภายในและภายนอก เพื่อให้ได้รับการรับรองคุณภาพการศึกษาจากทั้งสำนักงานเขตพื้นที่ และสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพสถานศึกษา (สมศ.) อันเป็นเครื่องรับรองได้ว่าการจัดการศึกษาของโรงเรียนมีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับของชุมชน ส่งผลต่อการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ ซึ่งการจัดการศึกษาจะเกี่ยวข้องโดยตรงกับภาระงานด้านวิชาการของโรงเรียนในเรื่องการเรียนการสอน การพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้มีความรู้ความสามารถ เป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรมตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์

3. ทักษะการบริหารของผู้บริหารที่ส่งผลต่อวัฒนธรรมองค์กรของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม พบว่า ทักษะการตัดสินใจ ทักษะการวินิจฉัย ทักษะการติดต่อสื่อสาร และทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ส่งผลต่อวัฒนธรรมองค์กรของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม ในภาพรวม ซึ่งมีรายละเอียดในแต่ละด้าน ดังนี้

3.1 ทักษะการบริหารของผู้บริหาร ด้านทักษะด้านความคิดรวบยอด ทักษะการตัดสินใจ ทักษะด้านเทคนิค และทักษะการวินิจฉัย ส่งผลต่อวัฒนธรรมนวัตกรรม

3.2 ทักษะการบริหารของผู้บริหาร ด้านทักษะการวินิจฉัย และทักษะการตัดสินใจ ส่งผลต่อวัฒนธรรมองค์กรที่ตอบสนองต่อลูกค้า

3.3 ทักษะการบริหารของผู้บริหาร ด้านทักษะการตัดสินใจ และทักษะการติดต่อสื่อสาร ส่งผลต่อวัฒนธรรมองค์กรด้านจิตวิญญาณ

แสดงให้เห็นว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารในแต่ละด้านจะส่งผลต่อวัฒนธรรมองค์กรของโรงเรียน ผู้บริหารจึงควรให้ความสำคัญกับการใช้ทักษะการบริหารแต่ละด้าน เพื่อให้วัฒนธรรมองค์กรทุกด้านของโรงเรียนประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

เพื่อเป็นประโยชน์สำหรับการวิจัยในอนาคต ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนวทางในการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ควรศึกษาเกี่ยวกับฝ่ายงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษา ได้แก่ ฝ่ายการเงิน ฝ่ายบุคลากร และฝ่ายอาคารสถานที่ เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาระบบการบริหารสถานศึกษาต่อไป

2. ควรศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารในแต่ละด้านจะส่งผลต่อวัฒนธรรมองค์กรของโรงเรียน โดยการเก็บ

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ และการจัดกลุ่มสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น อาจได้ข้อมูลที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงมากกว่าการใช้แบบสอบถามเพียงอย่างเดียว

เอกสารอ้างอิง

วิรัช สงวนวงศ์วาน. การจัดการและพฤติกรรมองค์กร. กรุงเทพฯ: เพียร์สัน เอ็ดดูเคชั่น อินโดไชน่า, 2550.

Hooper, Alan and Potter, John. **Intelligent Leadership : Creating a Passion For Change**. Random House : Business Book March, 2002.

Griffin, Ricky W. **Management Principles and Practices**. 11thed. Canada : Nelson Education, 2013.

Robbin s, Stephen P. and Coulter, Mary. **Management**. 11thed. Harlow Essex England: Pearson, 2012.

Best, John W.. **Research in Education**. Englewood Cliffs. New Jersey : Prentice – Hall Inc.,1970.

Cronbach, L.J. **Essential of Psychological Testing**. 3nd ed. New York: Harper & Row, 1970.

Leithwood, K.A. and Montgomery, D.J., **The Principal Profile**(Toronto, ONT:OISE Press), 25.

